

BOTKYRKA

FÖRSAMLINGSBLAD

NR 3 2022

Nyfiken på

TILLIT

SPIRANDE GLÄDJE

Villatomten blev
TV-bondgård

BOTVID X 2

Nyskrivna och
medeltida melodier

RISK FÖR MATBRIST

Act Svenska kyrkan
varnar för matbrist

ALLT OM FRÖN

Vad består ett frö
av egentligen?

SOMMATIPS

MUSIK, SOMMARCAFÉ, FRILUFTSMÄSSOR OCH PILGRIMSVANDRING

Och allt som låg där fruset i dagar vintergrå skall löst av himmelsljuset mot blom och mognad gå.

Orden är hämtade ur psalmbokens psalm med nummer 197, det är en sång om våren på den välkända melodin från psalmen *Den blomstertid nu kommer*. Psalmen fångar förväntan och längtan som hör sommaren till. Personligen tycker jag bäst om strofen löst av himmelsljuset, då de orden vittnar om verkligheten bortom mig själv. I de orden gömmer sig en verkligen som är långt bortom den som jag själv kan betrakta och jag tröstas av den tanken.

Ibland tycks det mig som om oro, mänskligt lidande och motsättningar är det som präglar vår samtid, då är det tröstefullt att lyfta blicken och ana *himmelsljuset*.

I himmelsljustets sken kan jag ana värme, omtanke och glädje. Det får stå som en pendang mot oron och verka parallellt. I det här numret av Botkyrka församlings tidning har vi velat fånga himmelsljuset, vi vill ge dig en känsla av glädje och hopp. Därför skildrar vi olika människor som utmanat och fortsätter att utmana sig själv för att utvecklas. En grundton i hela tidningen är tillit. Att lita till sig själv, till sina medmänniskor och till *himmelsljuset*.

Det är modigt att våga lita på förändringens kraft och det är modigt att våga vara nyfiken på sig själv och andra. Mod och nyfikenhet är goda krafter för förändring men också för samverkan.

För mig inryms de krafterna i min tro på Jesus och när jag läser om honom påminns jag ständigt om hans nyfikenhet och omsorg om sin medmänniska. Jag påminns också om att jag inte är ensam, att vi är många som kämpar med vår vardag och vår oro. Jesus såg sina medmänniskor, talade till dem och förändrade deras liv.

Förändring kan vara oroande och ofrivillig, såsom pandemin, men den kan också vara ljuvlig och ge ny kraft.

Psalm 197 avslutas med orden *Vi gläds åt varandra, åt sol och sommartid, att på Guds jord få vandra och äga himlens frid*.

Nu när skapelsen är som grönast och vackrast är det tid att glädjas åt varandra, åt sol och sommartid. Under sommaren erbjuder församlingen många olika verksamheter, vi bjuder till mässa och andakt och öppna kyrkorum. Du är alltid välkommen!

Tillsammans får vi vandra och äga himmelens frid!

Beatrice Lönnqvist, kyrkoherde

INNEHÅLL

4 | NYFIKEN PÅ TILLIT

Möt Botkyrkabor som på olika sätt litar på sig själv, andra eller på Gud

10 | FRÖ

Nästan allt du behöver veta om frön

11 | BOTVID X 2

Nyskrivet oratorium och försvunna medeltida sånger

12 | SOMMAR I BOTKYRKA

Musik, sommarcafé, friluftsmässor och pilgrimsvandring

14 | SPIRANDE GLÄDJE I TULLINGE

Villatomten blev bondgård under 180 tv-dagar

18 | MATBRIST

Humanitära insatser pågår och fler förbereds

20 | I BACKSPEGELN

Stockholms bokhelg i bild

21 | RENOVERINGEN FORTSÄTTER

Botkyrka kyrkas fasad och fönster restaureras och renoveras

22 | GUDSTRO

Johannes Svanerud om en gudstro som baserar sig på tillit

BOTKYRKA FÖRSAMLINGSBLAD #3. 2022

REDAKTÖR: Daniel Claesson, daniel.claesson@svenskakyrkan.se

REDAKTION I DETTA NUMMER: Ann-Christine Blixth, Arne Hyckenberg, Inga-Britt Rova, Beatrice Lönnqvist, Daniel Claesson, Andréas Lindström

FOTO FRAMSIDA: Arne Hyckenberg, Tobias Olingdahl, Unsplash

FORM: Andréas Lindström, september, andreas@september.se

ANSVARIG UTGIVARE: Beatrice Lönnqvist, beatrice.lonnqvist@svenskakyrkan.se

DISTRIBUTION: Postnord UPPLAGA: 33 900 EX TRYCK: Bold Printing Mitt AB

Utges av Svenska kyrkan Botkyrka, Box 240, 147 01 Tumba, 08-530 222 00

Besöksadress: Grödingevägen 4, botkyrka.forsamling@svenskakyrkan.se,

www.svenskakyrkan.se/botkyrka

3041 0879
TRYCKSAK

Svenska kyrkan
BOTKYRKA FÖRSAMLING

Foto: Tobias Olingdahl

»Alla ska få vara bra på sitt sätt«

SIDAN 4-9

»Vi lyckades bäst med tomater, zucchini och kål«

SIDAN 14-17

Foto: Arne Hyckenberg

MEDARBETARE I DETTA NUMMER

ANN-CHRISTINE BLIXTH

Kyrkogårdschef som ser fram emot att få sätta upp fågelholkarna som barnen i distrikten har tillverkat till kyrkogårdarna. Både fåglar och barn kommer bli glada av dem – och även en och annan vuxen.

DANIEL CLAESSON

Kommunikatör i Botkyrka församling. Ser fram emot att hans kolonlott snart ska grönska för fullt, med en kommande skörd av lök, potatis, tomater, bär och mycket mer. Inget han på något sätt blir självförsörjande av, men vad spelar det för roll?

BEATRICE LÖNNQVIST

Kyrkoherde ser fram emot sommarens värme och längtar efter att gå på sommarkonserter både i kyrkor och utomhus.

ARNE HYCKENBERG

Tullingebo nästan hela livet. Arbetar som fotograf. Sommarens tidning, med tillit som tema, var rolig att arbeta med. Tillit är nära kärnan i vad kristen tro handlar om. Det är också något som alla kan relatera till i vardagen. Finns det egentligen något område där vi inte måste lita på andra än oss själva för att kunna leva och fungera?

INGA-BRITT ROVA

Aktiv i verksamhetsrådet i Tumba kyrka, där så mycket händer nu. I väntan på sommarvärmerna får man njuta av en underbar blomstertid.

EMELIE SIMMONS

Friansjournalist med bakgrund i Svenska kyrkan. Ägnar sina somrar åt tårtbakartävlingar, logdans, klippbad och hundpromenader.

ANDRÉAS LINDSTRÖM

Arbetar med kommunikation. Gärna tillsammans med idéorganisationer. Längtar efter sommar med värme, en och annan bok, grill, bad och slöa eftermiddagar. Har i detta nummer tänkt och fixat med struktur och form.

Nyfiken på TILLIT

Hur känns det att våga testa nya saker eller lita på någon som du kanske inte känner? Vågar vi göra saker vi vill, önskar och drömmer om när vi känner en större tillit till livet? Vi tar en rundtur i Botkyrka för att träffa Botkyrkabor som på olika sätt litar på sig själv, andra eller på Gud.

TEXT: Emelie Simmons FOTO: Arne Hyckenberg, Tobias Olingdahl, Andréas Lindström

»Tro ger hopp och tröst när livet är svårt och det är viktig med tillit till livet och till varandra«

SEMA

Det är en solig majdag i Hallunda centrum. På bron mot centrum ovanför Ljusets kyrka står Beatrice Lönnqvist och blir filmad. Några passerar med nyfikna blickar. Beatrice slår ut armarna och säger till kameran:

– Välkommen till Hallunda!

Hon är kyrkoherde i Botkyrka församling och gör reklam för en film som handlar om att vara kyrka i ett mångreligiöst och mångkulturellt samhälle.

– Vi vill att våra kyrkor och lokaler ska vara trygga platser, dit du och andra kan komma för att möta dig själv, andra och Gud, fortsätter Beatrice.

Vi förflyttar oss sedan raskt till Norsborg längs med S:t Botvidsleden som än så länge har lite trafik.

Sema Teymur, 51 år, tar emot oss på en solig veranda med utsikt över sjön Aspen i Norsborg. Hon och familjen flyttade till huset för drygt nio år sedan. Hon går in i köket för att hämta kaffe och jordgubbs-tårten som blivit över från dotterns födelsedagskalas dagen innan.

– Hon fyllde 26 år och ska gifta sig nästa sommar, säger Sema.

På väggarna i vardagsrummet finns tavlor med citat om livet som förgyller Semas liv.

– ”Lär dig livets stora gåta. Älska, glömma och förlåta”, läser hon högt sen fortsätter hon:

– Orden i citaten ger mig drivkraft, hopp och tillit. Jag kör slut på mig ganska snabbt och har en andningsplats hos Jesus för att återhämta mig, säger hon.

Hon är född i Turkiet i en by som ligger utanför Midyat i Mesopotamien. När hon var sex år flyttade hela familjen till Österrike.

– Min pappa var orolig för vad som kunde hända med oss flickor när vi gick utanför huset. Som kristna tillhörde vi minoriteten och vi levde ofta väldigt otryggt, säger Sema.

BYGGA TILLIT TILL BARNEN

Sema har växt upp med den syriska ortodoxa traditionen. I vuxen ålder började hon läsa bibeln. Bön och

människors existentiella frågor är idag en stor del av hennes intresse. Som barn gick hon i en katolsk skola i Wien där stora delar av hennes familj bor kvar idag. När hennes man Simon hälsade på i Wien friade han till henne och Sema flyttade till Sverige.

– Jag hade bett om att Gud skulle skicka mig rätt man. Men jag hade svårt att anpassa mig till livet i Sverige med tre småbarn varav ett med funktionshinder och en man som arbetade mycket, säger Sema.

Hon menar att kraven på en familj är höga idag och vissa dagar kan vara tuffare än andra.

– Vi ska uppfostra våra barn, vi ska åka på semester, ordna stora kalas, vi ska må bra, listan kan göras lång. Men det viktigaste för mig har alltid varit att bygga tillit till mina barn. När de var små var kvällsrutinerna viktiga, kanske läsa saga i sängen eller berätta egna sagor, men framförallt visa intresse och ta tid till dem, säger Sema.

Hon uppmuntrar andra föräldrar att prata om frågor som är svåra och inte undvika existentiella frågor.

SANNA

»Jag tycker det finns så fina cykelbanor i Sverige. Det känns tryggt att cykla här.«

– Det andliga behovet är stort idag och behöver tillgodoses. Tro ger hopp och tröst när livet är svårt och det är viktigt med tillit till livet och till varandra. Vi är inte skapade att klara oss själva, som medmänniskor hjälper vi varandra när vi kan. Gud är med oss och vill hjälpa oss genom livet, säger hon.

Som mamma är Sema nöjd men hon har kämpat med sin syn på Gud genom sina småbarnsår.

– Min syn på Gud ser annorlunda ut idag. Den är idag generös och kärleksfull. Jag tror det är viktigt att du kan känna att du är älskad för den du är.

ALDRIG GE UPP

Nästa sommar kommer Semas dotter flytta hemifrån eftersom hon gifter sig.

– Jag litat på att min dotter klarar av sitt liv som gift. Jag finns alltid där som mamma, även om hon är gift. Man gör ju alltid det som är bäst för sina barn, men hur resultaten sen blir kan man aldrig

veta. Livet är fullt av överraskningar och prövningar. Men det gäller att aldrig ge upp, säger hon.

HITTA BALANSEN

Vi kör tillbaka längs med Aspen, skolorna har slutat för dagen. En grupp barn väntar på sina skolbussar. På Botkyrka folkhögskola i Hallunda hittar vi Sanna Odeira, 45 år, som läser kursen Svenska i butik. Det är en kurs där hon tre dagar i veckan sitter i skolbänken och de andra två praktiserar i butik, främst i Hela människans secondhand i Tumba. Hon ska ta med oss hem för att visa upp sin cykel och berätta om hur hon lärde sig att cykla.

– Jag kom till Sverige för tre år sedan och har bott i Tumba hela tiden, säger Sanna som kommer från Syrien.

Förra året när hon gick på SFI fick hon ett erbjudande om cykelkurs och simkurs arrangerad av Hela Människan. Hon tyckte båda kurserna var intressanta och anmälde sig.

– Det var svårt i början med cykeln men vi fick lära oss att cykla utan pedaler. När vi hade balansen satte lärarna på pedalerna, säger hon.

Hon visar sin lila cykel som hon köpte begagnad. Hon brukar ta en cykeltur efter middagen, på kvällskvisten.

– Jag tycker det finns så fina cykelbanor i Sverige. Det känns tryggt att cykla här. I Syrien var det dåliga vägar med mycket biltrafik. Där gick det inte att cykla alls, säger Sanna.

Simkursen var till en början utmanande eftersom Sanna var rädd för vatten. Men envist fortsatte hon att gå på lektionerna i simhallen.

– Jag brukar gå till simhallen med min man nu när jag kan simmar, säger hon glatt.

Hon berättar att hon ska serva sin cykel för bromsarna behöver ses över.

– Jag vill ha både fot- och handbroms och just nu fungerar inte fotbromsen, säger hon.

UTMANNA DIG SJÄLV

Vi lämnar Tumba och kör vidare till Örnberget i Tullinge där vi hittar 32-åriga Emil sittande på en klippa i solen. Två tjejer är igång med att klättra, den ena säkrar repet nere och den andra är uppe på klippspetsen.

Emil började klättra för drygt ett år sedan och började som många andra främst med inomhusklättring.

– Det är en farlig sport trots allt. Du måste utmana dig själv, det måste ske kontrollerat annars kan det bli farligt.

Man kan antingen klättra på topprep som är vanligare inomhus, då repet är fäst i toppen av leden. Utomhus är det vanligare att man klättrar på led, då för man repet med sig upp och kopplar in repet i bultar som sitter på berget med en kortslinga emellan på vägen. Idag ska Emil försöka sig på att klättra sin svåraste led hittills som heter Orup.

Kompisen Gustav dyker upp.

– Kan du säkra mig? frågar Emil.
– Tar du dig hela vägen upp? undrar Gustav.
– Ja, jag hoppas på det, säger Emil och börjar sätta på sig utrustningen.

På Örnberget finns alla möjliga svårighetsgrader. Den Emil ska klättra idag är en medelsvår led, inom klättring graderad 7b.

För honom är det viktigt att veta vem står på backen och säkrar linan.

– Det bör vara någon som har gått en utbildning för ledklättring samt någon man känner sig trygg med. Det är vanligt att man faller och då vill man veta att personen som säkrar kan hantera det på ett säkert och mjukt sätt. Fall på 5-6 meter är inte ovanligt men det känns bättre än vad det låter, säger Emil.

– Kroppen utmanas i styrka, uthållighet och mentalt. Allt eftersom lederna blir svårare måste man också öva in och memorera fler och längre sekvenser av rörelser eftersom att marginalerna för att göra

något fel minskar. Jag måste pusha mitt psyke och rädslan av att falla för att våga göra svårare och mer utsatta rörelser. Det är häftigt att se utvecklingen över tid och vad man är kapabel till, fortsätter han.

Emil tar kalk på händerna för att få bättre fäste, tejpar ett par utnötta fingrar och börjar klättra. Då och då släpper han efter för att försöka hitta en bättre sekvens, sätter fötterna mot klippan och vilar armarna. Hela tiden har han och Gustav kontakt om hur mycket rep Emil behöver.

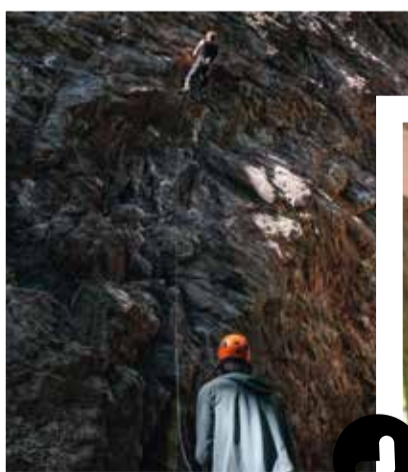
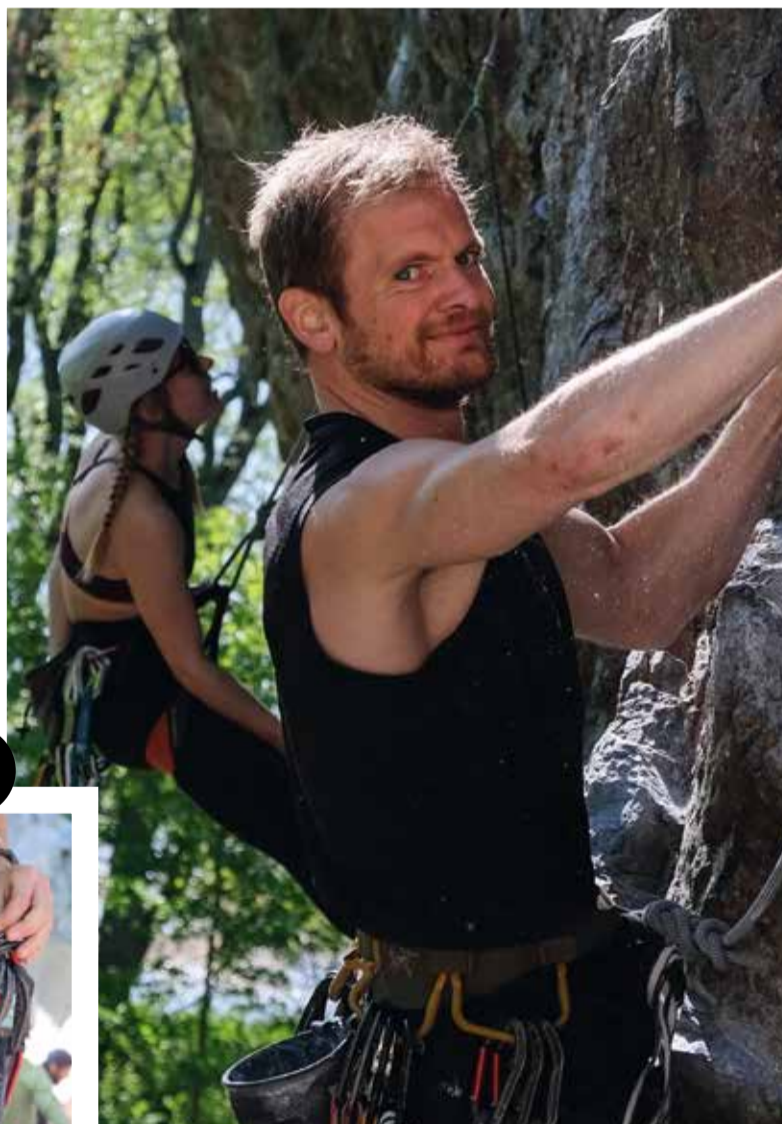
I efterhand får vi veta att Emil klarade av att klättra Orup i en sekvens utan fall på tionde försöket.

BRA STÄMNING

På Brantbrink IP träffar vi en stund senare tjejer födda 2010 från fotbollsklubben Tullinge Fotboll. Förväntansfulla sitter Ksanet, Wilma, Theodora, Agnes och Gurra på en bänk med juniorträneren Nora, 15 år. Om en stund ska de börja sin träning på fotbollsplanen.

»Du måste utmana dig själv, det måste ske kontrollerat annars kan det bli farligt«

EMIL

De flesta har spelat sedan de var sex år gamla. Men Gurra började rätt nyligen.

– Det är kul, de flesta i laget går i min skola. Jag fick testa att spela med laget under en vecka och alla var trevliga och det var roligt att spela fotboll, säger Gurra som också fått nya kompisar i laget.

Då och då kommer det nya spelare till laget. För Tullinge Fotboll är det viktigt att spelarna presenterar sig ordentligt och att de lär sig varandras namn.

– På den första träningen får den nya spelaren en fadder så att den nya känner sig trygg, säger Theodora.

– Det blir bra stämning i laget när vi känner varandra och kan namnen på alla, säger Gurra.

Tränaren bestämmer vilka positioner de ska ha på matcherna.

– Oftast får man den position som man gillar mest, säger Theodora.

Matcher är såklart känsloladdat även om man bara är 11 år.

– Man känner sig stolt över sig själv och att man haft ett bra passningsspel, säger Wilma.

– Alla ska få vara bra på sitt sätt, och passa bra till andra i laget. Man passar den som är fri. Men om vi förlorar en match så blir jag arg på mig själv, jag undrar vad jag kunde gjort bättre, säger Theodora.

Nora fyller i:

– Men vi peppar alla, säger det är lugnt, speciellt till den som står i mål. Det är inte målen som räknas utan passningarna, säger Nora.

– Tränarna säger att vi är för hårda mot oss själva. Att vi alltid spelar bra, säger Ksanet.

LITAR PÅ VARANDRA

Nora är med i damjuniorerna och tycker det är kul och utmanande.

– Ju äldre man blir desto bättre gruppspel har lagen. Man måste jobba som ett lag, här finns inte utrymme för att köra solo - det blir bara motsatt effekt, säger Nora.

Nora är ofta mittback tillsammans med en annan tjej.

– Vi funkas bra tillsammans som spelare. Men jag känner inte henne privat. Vissa av mina lagkamrater känner jag bara som fotbollspelare och inte som kompisar, men vi litar på varandra som fotbollspelare, säger Nora.

Nu är träningen igång och tjejerna skjuter boll mot mål. Nora måste lämna den här träningen för att byta om till damjuniorernas uppvärmning i skogen innan fotbollsträningen på planen startar.

SKAPAR TILLIT

Sema, Sanna, Emil och fotbollsspelarna i Tullinge är bara några av alla invånare i Botkyrka som varje dag utmanar sig själva på olika sätt: i sin tro, som förälder, sökande efter självständighet, fysisk styrka och att fungera som ett lag. Utmaningar som får oss att växa, ger glädje och som skapar tillit.

NORA

»Man måste jobba som ett lag, här finns inte utrymme för att köra solo - det blir bara motsatt effekt«

På en säsong kan det växa upp till vackra blommor eller till en stor planta som ger goda grönsaker. Men vad består ett frö av egentligen och vad krävs för att det ska gro?

Frö

TEXT: Daniel Claesson FOTO: Unsplash

NÅGRA GRUNDFÖR- UTSÄTTNINGAR

Om ett frö ska gro krävs alltid ett par saker. Det behöver finnas fukt (vatten), värme, ljus och luft. Dessutom behöver fröet ha tillgång till jord eller en annan miljö där det kan börja växa. Fröet kan känna av hur miljön är och gro bara om det verkar vara tillräckligt bra förhållanden.

LÄS PÅ FRÖPÅSEN

När och hur du ska så beror på vad det är för frö och var du bor någonstans. Ofta kan du läsa på fröpåsen om när det är lämpligt att så och vad du ska tänka på kring sådjup, avstånd och liknande. Vissa fröer som blir utomhusplantor bör förgros inomhus, andra kan du så utomhus i en kruka, pallkrage eller odlingsland. Detta står också på fröpåsen.

HAR ETT EMBRYO

Visste du att ett frö innehåller ett embryo? Det kallas även grodd och är början på växten som kommer från fröet. Många fröer består även av näringsvävnad (som kallas frövit) och ett fröskal.

KAN GE STOR SKÖRD PÅ KORT TID

Ett enda litet frö kan på bara ett par månader ge en stor skörd. En tomatplanta kan till exempel ge allt från 1–4 kilo tomater på en säsong, från ett enda frö. Kom bara ihåg att vattna, ge näring och ta hand om plantan...

HÅLLER LÄNGE OM DU FÖRVARAR DEM RÄTT

Fröpåsar går att köpa i många butiker, men du kanske inte får användning av alla frön som du har köpt under ett år? Så länge de förvaras torrt, mörkt och svalt (men inte kallt) så kommer fröerna troligtvis att hålla minst till nästa år. Det finns bäst före-datum på alla fröpåsar men med rätt förvaring så kan fröerna gro även efter det.

TESTA OM FRÖET GROR

Om du är osäker på om fröer fortfarande går att använda, kan du lägga en fuktad disktrasa i en djup tallrik och strö över några fröer. Täck sedan med en till fuktig disktrasa. Om det snart tittar ut groddar ur fröerna så vet du att de gror och att du kan så dem.

SPARA EGNA FRÖER

Det går att samla in och spara fröer från blommor och andra växter. Tänk på att plocka dem så sent som möjligt på säsongen, så att fröerna har mognat. Sedan är det egentligen bara att förvara fröerna mörkt och svalt i en påse, innan det är läge att så dem.

FÖREKOMMER I BIBELN

Bibeln innehåller flera liknelser med olika fröer. Ett exempel är i Matteusevangeliet 13:31-32, där Jesus säger: *"Himmelriket är som ett senapskorn som en man sår i sin åker. Det är det minsta av alla frön, men när det har växt upp är det större än alla örter och blir till ett träd, så att himlens fåglar kommer och bygger bo bland grenarna."*

Botvid x 2

Nyskrivet oratorium om Sankt Botvid

Söndag 19 juni uppförs det nyskrivna oratoriet Sankt Botvid i Botkyrka kyrka. Körer, solister och en kammarorkester medverkar och Samuel Fröler är recitatör.

Tobias Lundmark är musiker i Salems kyrka. Det är han som har skrivit detta oratorium, som innehåller texter från Dresdenmanuskriptet och Botvidsofficiet - båda är översatta av Tryggve Lundén.

Oratoriet hade nyligen premiär i Salems kyrka. Lördag 18 juni spelas det i Strängnäs domkyrka och dagen efter blir det en föreställning Botkyrka kyrka. Där framförs det nya oratoriet söndag 19 juni 17.00. Konserten här i Botkyrka är kostnadsfri.

Skådespelaren Samuel Fröler är recitatör. Botkyrka Motettkör, Salems kyrkokör, solister och en kammarorkester är övriga medverkande. Dirigent är Jakob Grubbström.

Konserten i Botkyrka kyrka är en del i vår församlingshelg med Botvidstema, som även innehåller en vandring på Sankt Botvids pilgrimsled, pilgrimsmässa och gudstjänst med Botvidsspel. Mer information finns på Botkyrka församlings hemsida.

Återupptäckta Botvids officium framförs

För första gången sedan 1200-talet framförs sånger ut Sankt Botvids officium i Botkyrka kyrka. De medeltida sångerna har varit försvunna i 500 år.

Lördag 20 augusti 17.00 framförs sånger ur Sankt Botvids officium i Botkyrka kyrka. Nyligen återupptäcktes de medeltida sångerna, efter att ha varit försvunna i 500 år. Denna konsert är därför en väldigt unik upplevelse, när den medeltida musiken ljuder i kyrkan igen i en konsert med berättande om Botvids minne i toner, bilder och text.

Botvids officium framförs av Ensemble Gemma, som består av Karin Lagergren, Hanna Schröder och Ida Zackrisson. Övriga medverkande är David Modin och Johannes Geworkian Hellman, som spelar vevlira. Författaren Maja Hagerman är berättare.

Konserten är kostnadsfri och vi bjuder på kaffe och Botvidskaka.

FRILUFTSMÄSSOR

Vill du fira mässa utomhus i sommar? Välkommen till Tumba kyrkas innergård söndagar 17.00 i juli. Det firas även friluftsgudstjänster utanför Botkyrka kyrka söndagar 11.00 i juli och augusti.

SOMMAR

i Botkyrka församling

Musik, sommarcafé, friluftsmässor och pilgrimsvandring. Det händer mycket i och kring våra kyrkor i sommar.

PILGRIMSVANDRING

Följ med på pilgrimsvandring i sommar! Lördag 18 juni vandrar vi Sankt Botvids pilgrimsled. Samling 10.00 utanför Salems kyrka. Ta med matsäck och välj kläder efter väder. Vi avslutar med mässa i Botkyrka kyrka och räknar med att vara färdiga 15.00.

Du kan vandra Sankt Botvids pilgrimsled mellan Botkyrka kyrka och Salems kyrka precis när du vill. Det finns vandringsguider med karta att låna utanför båda kyrkorna.

SOMMARLEK FÖR BARNFAMILJER

Varje tisdag och torsdag i juni bjuder vi in till sommarlek för barnfamiljer utomhus på Tullinge gård. Vi har öppet 9.00-12.00 och håller till på lekplatsen.

ÖPPEN KYRKA OCH SOMMARCAFÉ

UVälkommen till sommarcafé och öppen kyrka i Ljusets kyrka onsdagar 17.00-18.30 i juni, juli och augusti.

Det är öppen kyrka och sommarcafé i Botkyrka kyrka på torsdagar 11.00-14.00 i juni, juli och augusti.

Tumba kyrka är öppen tisdagar 09.00-15.00 under perioden 14 juni-26 juli.

NYSKRIVET ORATORIUM OM SANKT BOTVID

”Sankt Botvid” är ett nyskrivet oratorium, som framförs i Botkyrka kyrka söndag 19 juni 17.00. Samuel Fröler är recitatör, Jakob Grubbström är dirigent. Botkyrka Motettkör, Salems kyrkokör och en kammarorkester medverkar. Fri entré.

SOMMARKONSERTER I TULLINGE KYRKA

Varje onsdag mellan 29 juni och 17 augusti bjuder vi in till sommarkonsert i Tullinge kyrka. De startar 19.00. Här väntar varierad musik med duktiga musiker. Fri entré. Programmet hittar du på vår hemsida.

LUNCHMUSIK I BOTKYRKA KYRKA

Välkommen till lunchmusik i Botkyrka kyrka varje torsdag 12.00 hela sommaren. Hela programmet hittar du på vår hemsida. I samband med lunchmusiken är det även sommarcafé.

BOTKYRKA KYRKA BLIR VÄGKYRKA

Under perioden 18–31 juli blir Botkyrka kyrka en vägkyrka. Kyrkan är öppen för besök och vi har andakter, guidade visningar och fikaservering. Vägkyrkan är öppen söndag till torsdag båda veckorna. Öppettider och mer information finns på vår hemsida.

BOTVIDS OFFICIUM FRAMFÖRS EFTER 500 ÅR

För första gången sedan medeltiden framförs nu stora delar av Botvids officium i en föreställning om Botvid i toner, bilder och text. Ensemble Gemma, David Modin och Johannes Geworkian Hellman sjunger och spelar. Maja Hagerman är berättare. Botkyrka kyrka lördag 20 augusti 17.00. Fri entré, vi bjuder på kaffe och Botvidskaka.

DET HÄNDER FLER SAKER

Vi firar många fler gudstjänster och bjuder in till olika aktiviteter i sommar. Besök vår hemsida eller ladda ner appen Kyrkguiden, så får du information om allt som är på gång här i Botkyrka församling i sommar. Vi ses!

Med reservation för ev. fel eller ändringar.

Under 180 dagar hade familjen Johansson i Tullinge ett filmteam som följde deras arbete med att förvandla sin villatomt till en bondgård. I höstas sändes serien "En bondgård mitt i stan" på TV4. Men alla i familjen var inte helt övertygande om att vara med på tv.

– Men det gav bara oss energi att vara med i programserien, säger Lisa Johansson.

TEXT: **Emelie Simmons**

FOTO: **Arne Hyckenberg, Familjen Johansson**

Familjens katt Musse tar emot på yttertrappan. Dottern Ellen, 22 år, öppnar dörren och efter kommer två hundar. Strax därefter kommer pappa Roine och mamma Lisa. Vi slår oss ner på terrassen. Det är ungefär ett halvår sedan det svenska livsstilsprogrammet "En bondgård mitt i stan" sände sista avsnittet. Under 180 dagar kunde tevetittarna följa hur familjen Johansson förvandlade sin villatomt till en självförsörjande stadsbondgård.

– Ellen kom hem en dag och berättade att hon skickat in en ansökan till TV4 och att de nappat och nu ville provfilma oss, säger Lisa och skrattar.

– Vi är en annorlunda familj och jag gillar att stå framför kameran. Jag har alltid varit intresserad av teve och media. Därför tänkte jag att det här kunde passa oss, säger Ellen.

ENDE GLÄDJE

**FAM. JOHANSSONS
KÖKSTRÄDGÅRD**

Fyra höns bor hos familjen och de värper allt ifrån ett till fyra ägg i veckan.

Tolv burkar honung fick de av sina bin.

HÅLLBAR ODLING

För Lisa handlade förfrågan om att få veta mer om hållbar odling.

– Under programmets gång fick vi också lära oss hur vi kan vara självförsörjande till stor del även om vi bor i en villaförort, säger Lisa.

För Roine fanns det grävprojekt som passade honom. Med byggprojektet fick de hjälp programmetts snickare Theodor.

– Jag gillar att arbeta med kroppen. Fokus var odlingsbäddarna som skulle vattnas, gödslas, jag körde ut 10-12 storsäckar med träffis till gångarna, fixade stöttor till alla tomatplantorna, jagade massa källarver/ kalfjärilar, hjälpte Lisa med att planera fixa med djuren, det var ankor, höns och grisar som skulle tittas till varje dag, säger Roine.

KANSKE FÖR ÖPPNA

För vissa kan det vara svårt att öppna upp inför en kamera. Men hos familjen Johansson var det tvärtom. De tyckte om teamet och hade inga problem att vara öppna inför kameran.

Lisa har förkultiverat tomatplantor av olika slag.

– Vi som familj är kanske lite för öppna. Vi fick träna på att stänga om oss för att värna familjen, säger Lisa.

– Inför provfilmningen var jag lite osäker på vad jag hade gett mig in på. Jag visste inte hur de skulle framställa mig och min familj. Men vi hade verkligen ingen anledning att oroa oss. När de kom för att träffa oss fick vi jättebra kontakt och tv-teamet var lättsamma och trevliga, säger Roine.

TOMATER, ZUCCHINI OCH KÅL

I en paviljongen med stora glaspartier har Lisa börjat odla kål, tomat, mangold och kronärtskocka som ska planteras utomhus när temperaturen tillåter.

– Jag har fortsatt att utveckla mitt odlingsintresse och här är några av årets plantor, säger hon och visar stolt upp sina planteringar.

Programmets trädgårdsexpert Sara Bäckmo hjälpte familjen med planeringen av odlingarna. En dag fick Lisa 45 fröpsår av Sara med en instruktion medskickad om hur hon skulle planera växterna.

Ellen älskade att ta hand om djuren.

– Hjälp var min första tanke. Men sen la jag ut alla påsar på golvet och började sortera dem. Tack vare Sara har lärt mig vilka växter som trivs ihop och hur jag ska planera.

Roine går vidare till växthuset bredvid paviljongen där de börjat odla olika slags tomater, paprika och en vinranka för att ge skugga.

– Vi lyckades bäst med tomater, zucchini och kål. Men majsen gick åt skogen, säger Roine och skrattar.

PRICKEN OCH DIVAN

Under odlingssäsongen förvandlades trädgården till familjens skafferi.

– Man lär sig att ta vara på det man har, och fundera över på vad man kan laga för mat på det som finns. Vårt skafferi fanns i trädgården, säger hon.

Kvar finns odlingsbäddar och de byggprojekt som familjen gjorde. Under säsongen fanns höns, bin, ankor, grisar och får hos familjen. Idag har alla djuren flyttat tillbaka till sina bondgårdar förutom bina och hönsen.

– När fåren Pricken och Divan kom till oss öppnade det upp för hela grannskapet. Många kom och pratade med oss vilket var jättetrevligt. Jag älskade att ta hand om djuren och grät när fåren flyttade från oss, säger Ellen.

I sista programmet bjöd familjen Johansson in vänner och grannar till en skördefest.

– Vi kunde inte föreställa oss att det skulle bli så här bra. Vi sår, det spirar och tar över hela tomten med sin växtlighet, sen får vi skörda. Men det var

»Man lär sig att ta vara på det man har, och fundera över på vad man kan laga för mat på det som finns«

såklart en stor press att lyckas med odlingen eftersom det skulle visas i teve, säger Lisa.

180 DAGAR MED POSITIV FEELING

Ellen fick testa att vara med i en stor produktion och lära sig hur filmande fungerar. Det har öppnat dörrar för henne och i veckan åker hon till Mexico för att arbeta bakom kulisserna med en annan teve-produktion.

– När sista inspelningsdagen kom grät vi över att teamet skulle lämna oss. Vi som familj passade ihop med det team som kom från produktionsbolaget Meter, säger Ellen.

– Det gav bara oss energi att vara med i programserien, säger Lisa.

Stundtals var det kämpigt att få ihop familjens ordinarie heltidsjobb och att ha tid att ta hand om djuren och trädgården.

– Men det var fantastiskt kul och fint att teamet var hos oss. Vi är stolta över oss själva och vi fick så fina möten. Under 180 dagar fick vi bara positiv feeling, säger Roine

Kriget i Ukraina förstör inte bara människors liv i landet självt. Det leder även till svåra konsekvenser för människor långt därifrån. På platser i världen som redan drabbats av torka befaras nu till exempel förvärrad matbrist. När klimatförändringar och coronapandemin fått den positiva utvecklingen i världen på fall behöver vi fortsätta jobba för varaktig förändring för människor som lever i utsatthet.

EN HUNDRADEL FÖR

världen

TEXT: Act Svenska kyrkan FOTO: Sean Furlonger/Ikon

–Vi har alla fått se hur kriget i Ukraina förstör livet för ukrainarna själva. Men det står nu också klart att Mellanöstern och delar av Afrika riskerar brist på mat när vete från Ukraina och Ryssland inte kan exporteras, säger Erik Lysén, chef för Act Svenska kyrkan.

Både Afghanistan och Afrikas horn hade redan innan kriget i Ukraina bröt ut drabbats av torka i kombination med andra svårigheter. Marginalerna är små där människor redan lever på svältgränsen och miljontals barn riskerar nu undernäring bara på Afrikas horn.

LÅNGSIKTIGT STÖD

Act Svenska kyrkan jobbar humanitärt på Afrikas horn för att förhindra det allra värsta, men också långsiktigt för att människor ska kunna anpassa sitt jordbruk och hitta nya försörjningsmöjligheter när skördarna slår fel. Gåvor behövs inte bara för att stötta i akuta situationer utan också för att de inte ska uppstå i framtiden.

I Afghanistan jobbar Act Svenska kyrkan för att befolkningen ska få tillgång till sjukvård och mer än 500 hushåll stötts ekonomiskt. I Syrien erbjuds människor bland annat psykosocialt stöd och i Uganda får kvinnor möjlighet att öka makten över sina liv genom tillgång till kooperativ och finansiella tjänster. I Myanmar jobbar Act Svenska kyrkan för alla barns rätt till utbildning. Kort sagt finns Act Svenska kyrkan på plats där det händer – och där behoven finns.

RÄTT TILL ETT VÄRDIGT LIV

Coronapandemin har gjort att den tidigare positiva utvecklingen i världen har stannat av och gått bakåt, och klimatförändringarna leder till översiktliga

konsekvenser. Men när behoven är större än någonsin höjs samtidigt röster för att Sverige ska skära ned på det statliga biståndet, eller att det nödvändiga mottagandet av flyktingar från Ukraina i huvudsak ska betalas av biståndsbudgeten, något som innebär minskat bistånd till övriga världen.

– Det är viktigare än någonsin att Sverige står fast vid ett långsiktigt åtagande om ett generöst och modigt utvecklingspartnerskap till stöd för människor i stor utsatthet, säger Erik Lysén.

Tillsammans med kyrkor och andra organisationer höjer Act Svenska kyrkan därför rösten för ett starkt bistånd och uppmanar Sverige att ge en hundradel för världen. Det är ett principiellt och långsiktigt åtagande för alla människors rätt till ett värdigt liv. Genom att bibehålla enprocentslöftet kan vi rädda liv. Men enbart offentlig finansiering räcker inte, vi måste alla bidra. För att göra skillnad behövs alla aktörer.

Tillsammans kämpar vi för alla människor rätt till ett värdigt liv.

Insamlingsrekord!

Under Act Svenska kyrkans fasteaktion samlades 61,6 miljoner kronor in, vilket är nytt rekord. Årets fasteaktion hade temat *Dela lika under samma himmel och pengarna kommer bland annat att användas till att motverka hunger, svält och främja hållbar fred.*

Kriget i Ukraina har engagerat församlingar, privatpersoner och företag och har bidragit till det höga insamlingsresultatet.

– Tillsammans har vi uppnått ett helt fantastiskt resultat för Act Svenska kyrkans fasteaktion. På grund av det allvarliga världsläget, med ökade humanitära katastrofer och minskade biståndsmedel, är det ovärderligt, säger Erik Lysén, chef för Act Svenska kyrkan.

Resultatet för Fasteaktionen visar att vi tillsammans kan göra stor skillnad genom människors engagemang och församlingsaktiviteter runt om i landet.

– Det gör det möjligt för oss att kunna fortsätta stödja lokala kyrkor och samlings-

organisationer som hjälper människor i svår utsatthet, säger Erik Lysén.

Årets fasteaktion hade temat *Dela lika under samma himmel*. 45 miljoner människor är i akut hungersnöd. Fler än 82 miljoner människor är på flykt. Naturkatastrofer, väpnade konflikter och förtryck tvingar dagligen medmänniskor att fly eller på annat sätt söka efter trygghet. Act Svenska kyrkan arbetar med partner över hela världen för att främja en hållbar och rättvis matförsörjning och för att främja en hållbar fred.

Act Svenska kyrkans årliga insamlingskampanj under den kristna fastan, fasteaktionen, pågick mellan fastlagssöndagen (27 februari 2022) och palmsöndagen (10 april 2022).

OM ACT SVENSKA KYRKAN

Act Svenska kyrkan är Svenska kyrkans internationella bistånds- och utvecklingsverksamhet. Tillsammans med andra kyrkor, organisationer och frivilliga arbetar Act Svenska kyrkan långsiktigt mot fattigdom, förtryck och orättvisor och agerar snabbt vid katastrofer. Tack vare lokala samarbeten är arbetet effektivt och handlingskraftigt. Tillsammans med modiga människor över hela världen kämpar vi för alla människors rätt till ett värdigt liv.

Ge en gåva!

**SWISHA TILL
900 1223**
ANGE "AKUT"

■ Hädanefter i Botkyrka

Beatrice Lönnqvist, Botkyrka församlings kyrkoherde, vill att alla ska kunna ta del av hennes vardag och se hur det är att vara kyrkoherde. På instagram-kontot @hadanefteribotkyrka, delar hon bilder och tankar från livet i Botkyrka.

■ Följ Beatrice Lönnqvist på instagram: @hadanefteribotkyrka

■ Om denna tidning

Botkyrka församlingsblad delas ut 4-5 gånger om året till alla hushåll i församlingen. I början på varje termin i form av en mindre tidning som speglar livet i församlingen. En större och mer omfattande tidning som du nu håller i din hand med reportage och intervjuer kommer ut under terminerna.

■ Du hittar alla tidningar (även äldre nummer) digitalt på svenskakyrkan.se/botkyrka

VILKEN BOKHELG!

Helgen 19-22 maj genomfördes Stockholms bokhelg och i år medverkade Botkyrka församling. Vilken fantastisk bokhelg det blev! Fyra fina samtal med Anna Järvinen, Peter Halldorf, Pija Lindenbaum och Maja Hagerman, bokkalas, konsert och annat hann vi med. Tack till alla er som var med!

Foto: Arne Hyckenberg

»...vi är Guds barn, så oändligt älskade. Bara så. Det räcker.«

■ Carolina Nilsson, verksamhetschef och diakon i Norra Botkyrka i senaste nyhetsbrevet.

■ **Nyhetsbrev**

Vill du ha information om aktuell verksamhet i Botkyrka församling? Fyll i formuläret på www.svenskakyrkan.se/botkyrka/nyhetsbrev för att börja prenumerera på vårt nyhetsbrev, helt kostnadsfritt. Du får ett brev ungefär en gång i månaden.

Tips: Ladda ner appen Kyrkguiden i din telefon för information om andakter/gudstjänster/mässor.

Foto: Daniel Claesson

Botkyrka kyrkas renovering fortsätter

Nu är renoveringen av Botkyrka kyrkas fasad och fönster i full gång. Även om kyrkan delvis är omgärdad av byggställningar har vi verksamheter och firar gudstjänst som vanligt.

Efter påskhelgen drog renoveringsarbetet i gång och nu har byggställningar monterats upp. Renoveringsarbetet väntas pågå året ut, därefter ska Botkyrka kyrkas fasad och fönster vara renoverade.

TILLFÄLLIGT VITKALKAD

Under en period kommer Botkyrka kyrkas fasad att vara vitkalkad. Detta görs för att skydda stenarna och för att få till skarpare fogar. När fasadarbetet är färdigt ska det vita kalklagret sköljas bort, så att stenarna i fasaden framträder igen. Botkyrka kyrka har faktiskt varit putsad tidigare, men putsen har

försvunnit gradvis sedan 1800-talet. I samband med en renovering för nästan 100 år sedan togs putsresterna bort och murverket fogades om. Nu är det återigen dags att foga om kyrkans fasad.

Dessutom ska Botkyrka kyrkas nio ytterfönster restaureras och renoveras. Fönsterna har minst fem olika konstruktioner och tillkomstar och behöver därför också olika typer av underhåll.

ÖPPET UNDER RENOVERINGEN

Både Botkyrka kyrka och kyrkogården kommer vara öppna under hela renoveringen. I perioder kan det vara begränsad framkomlighet till vissa gravar intill kyrkans långhus och det kommer vara byggställningar runt olika delar av kyrkan.

Arbetet finansieras av Botkyrka församling med stöd av den Kyrkoantikvariska ersättningen.

Botkyrka - EN kommun

I september är det kommunval. Inför det ordnas tre samtal om barn och ungdom, integration och utsatta områden samt landsbygd och klimatfrågan.

Vilket samhälle vill vi leva i? Det kan vi påverka tillsammans. Kyrkorna vill vara en del av de krafter som vill skapa en sammanhållen kommun, ett gott samhälle.

15-17 AUGUSTI

Välkommen till tre samtal med representanter för Botkyrkas lokala partier inför valet. Det blir tre skilda teman för samtalen:

Barn och ungdom.

Måndag 15 augusti kl 18.30
Pingstkyrkan Tumba, Gröndalsvägen 9

Integration och utsatta områden

Tisdag 16 augusti kl 18.30
Ljusets kyrka, Tomtbergavägen 16

Landsbygd och klimatfråga

Onsdag 16 augusti kl 18.30
Värstakyrkan, Ringvägen 26

BOTKYRKAS UNGA PODCAST

Vid några av samtalen medverkar också "Botkyrkas unga podcast". Delar av dessa samtal kan senare dyka upp i denna podd. Botkyrkas unga podcast, är en podd av och med ungdomsgruppen i Ljusets kyrka. Podden finns bland annat på Spotify, Apple podcasts, Google podcasts och på Botkyrka församlings hemsida. Du hittar den genom att söka efter *Botkyrkas unga podcast*.

Kyrkogårdens expedition flyttar i höst

På Lilla dalens begravningsplats pågår förberedelser för att uppföra ett nytt kyrkogårds- hus som ska inrymma både expedition och personalutrymmen.

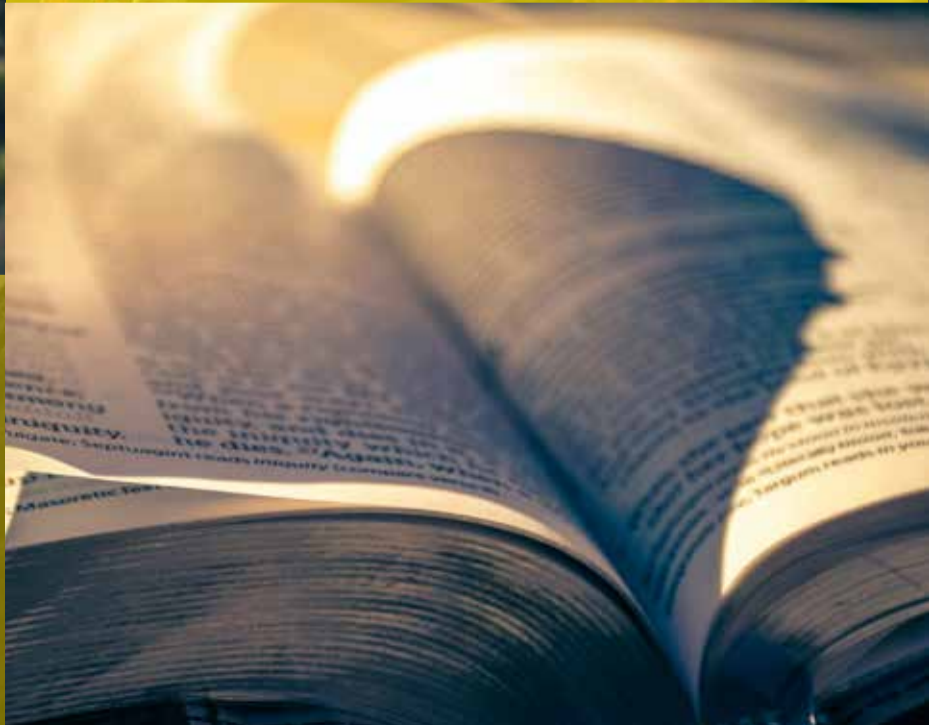
Huset ska ersätta den befintliga ekonomibyggnaden, som nu tjänat ut och ska rivas i oktober. Under byggnadstiden kommer en tillfällig paviljong ställas upp vid sidan av det befintliga huset. För att vi ska kunna ge god service åt allmänheten och hålla ihop verk-

samheten och administrationen flyttar även expeditionen och kyrkogårdschefen dit redan i höst.

Flytten sker sista veckan i augusti och vi hälsar besökare välkomna i september. Skyltar kommer att sättas upp så att det blir lätt att hitta till kyrkogården. En podd av och med ungdomsgruppen i Ljusets kyrka. Har du frågor är du välkommen att höra av dig till expeditionen 08 530 22 75, eller botkyrka.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se. Vi svarar på frågor om kyrkans verksamhet, samhällsfrågor, livserfarenheter och kristen tro.

Foto: Arne Hyckenberg

EN GUDSTRO SOM BASERAR SIG PÅ

tillit

TEXT: Johannes Svanerud, pastorsadjunkt FOTO: Unsplash, Magnus Aronsson

Det står i Bibeln om en man som hette Tomas Tvillingen, eller Tvivlaren som han sedan kommit att kallas. Han och några andra mötte den uppståndne Jesus på vägen och där de andra antingen bara trodde eller tvekade i tysthet, eller inte vågade säga någonting, ville Tomas ha konkreta svar. Jesus lät honom känna på såren, sticka handen i sidan. Tomas kritiserades för att han inte kände spontan tillit till en person som går runt på landsbygden och säger att han är uppstånden från de döda... Inte förrän han kände igen Jesus gav han med sig. Han må varit svag i anden, men Tomas tvivel och den konkretion han efterfrågade gestaltar något djupt mänskligt. Vi går alla runt i spänningsfältet mellan tillit och brist på sådan, och vi gör det för att världen och livet ser ut som det gör. Att tro på det bortomliggande, det med mänskliga lagar icke bevisbara, är så kallat kontrainuitivt. Kvinnorna som först mötte Jesus vid graven hade lättare för detta, medan männen inte fattade någonting. Det Tomas gjorde var ändå modigt, han var prestigelös och vågade fråga om det han inte förstod.

I en annan variation på lite av samma tema talas det om fåren som den gode herden leder, både fåren som känner honom och de som inte gör det. Här är det underförstått att fåren inte kan skilja på vad som är vad, om herden de har framför sig är en herde som är beredd att ge sitt liv för dem, eller blott är lejd och överger dem så fort natten faller på och vargen ylar. Fåren behöver tillgång till sin kontrainuitiva sida för att inte bara fly. De saknar ju dessutom språk för att fråga herden om vem han är. De gestaltar en ren tillit som påminner om kvinnornas vid graven. Tomas kommer undan med sitt tvivel eftersom han är en del av patriarkatet, han är och förblir en man, som står i en manlig relation med den per definition manlige ledaren, herden. Fåren framstår på ett nedlåtande sätt som lite dumma, trots att de gestaltar den ideala tilliten. I en feministisk analys är detta inte märkligt, eftersom patriarkatet alltid velat upprätthålla en känsla av förvirring hos den förtryckta, typ ”du gör visserligen rätt, men av fel anledning, eller tvärtom...”

Jesus gav lärjungarna mandat, han visade vad det innebär att ta i anspråk, att visa sårbarhet inför varandra. Jesus vågade och då vågade de andra också, han grät och blev arg, han gjorde nog till och med fel ibland, när han blev irriterad och inte orkade och skällde ut dem. Han litade ändå hela tiden på att de kunde fullborda det han startat, och de litade på honom. Ledarskapsmässigt var Jesus väldigt nära den gammaltestamentliga guden, guden som inte var rädd att visa alla tänkbara mänskliga känslor, alltifrån vrede och hämndlystnad till förlåtelse och åtrå. Vad hände sedan? Hur blev det så att Gud övergick från att vara mänsklig, sårad, till att vara en fläckfri allhärskare som sitter på en tron och dömer? Hur blev det så att korsets försoning och förlåtelse inte gällde vanliga människor på samma sätt, utan primärt de destruktiva ledarna, både formella och informella, och att det är så än idag i många sammanhang?

»För att känna tillit
behöver vi erfara oss
trygga, och för att känna
oss trygga behöver
vi känna oss sedda och
lyssnade till«

Gud förlåter allt, men förlåtelsen ligger bortom här och nu, bortom tiden och rummet vi är hänvisade till. Förlåtelsen, förklaringen och befrielsen ligger i kairos, medan vi förblir i kronos.

Alla dessa paradoxer är inte farliga. De berättar nog egentligen något viktigt för oss. Nämligen att allt detta kan finnas samtidigt utan att vi för den skull behöver oroa oss. Vi vet två saker, vi vet att vi alla en

dag ska dö och vi vet att ingenting fram tills dess är enkelt. Vi lever i ett spänningsfält mellan ofrånkomligt liv och ofrånkomlig död. I detta kan vi ställa frågor. Vi kan fråga varandra och tillsammans reflektera över de svar eller antydningar till svar som vi hittar. Vi kan fråga Gud och ensamma eller tillsammans med andra tolka tystnaden, läsa in de svar vi tycker oss kunna utröna i de tecken vi eventuellt får.

Ingen vill vara ett får, utlämnat till herdens godtyckliga humör; vi vill kunna lita på att inte bli övergivna. För att känna tillit behöver vi erfara oss trygga, och för att känna oss trygga behöver vi känna oss sedda och lyssnade till. När vi känner oss trygga vågar vi lämna den säkra zonen och visa oss sårbara. Som Jesus och lärjungarna övade på. Den som är modig är också alltid rädd, för om inte rädslan finns, finns inte heller modet. Jesus i Getsemane... I en tillitsbaserad värld behöver vi kunna lita på att pusselbitarna faller på plats och att det dynamiska och motsägelsefulla får finnas.

Vi tycker om att se oss som autonoma individer, och det är vi, men vi är samtidigt delar av ett kollektiv. Vi känner sorg i oss själva, men också tillsammans; vi känner längtan ensamma, men längtan finns också i ett större sammanhang. Vi är som ett helt ekosystem av tankar och känslor. Och det bortomliggande har en säregen dragningskraft på oss, särskilt när vi inte står ut med vårt här och nu. Det kallar vi hopp. Vi längtar alltid bort, det är en del av vårt dna.

Tomas kritiserades för sina många frågor. Det var tillit som efterfrågades, den sortens tillit som kvinnorna förmäddde. Är detta en tillitsbaserad gudstro, som fanns då, men som sedan fallit i glömska, när det ytterst manliga ratiot tilläts inta ledarpositionerna, både i samhället och i kyrkan? Om vi nu idag efterfrågar ett tillitsbaserat ledarskap, i kontrast till ett kontrollutövande hierarkiskt system, kan vi då våga se en koppling till en gudstro bortom dogmer, en gudstro som baserar sig på tillit, låt vara en kontrainuitiv sådan?

Det kan du lita på

I en orolig värld är det lätt att tappa hoppet, förlora sin trygghet. Men Bibeln berättar att vi aldrig är ensamma. Gud är med oss, både i det glada och i det svåra. Därför kan vi känna hopp och tillit – till oss själva, till Gud och till varandra. Det kan alltid du lita på.

svenskakyrkan.se/botkyrka

Svenska kyrkan
BOTKYRKA FÖRSAMLING